

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonicoꝝ Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

LXVII. De Congregatione Dominici Sepulchri Ierosolimitana.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

rum distinctam a Windesemensi, ita statuta, & suum habitum exteriorem certis notis distinctum ab habitu Windesemensi habentem, & canonicos dictae congregationis affectu charitatis corda illorum excitante in societatem, & in vnu corpus cum Windesemensibus transire voluisse, quod vtramque omnes nostri ordinis canonici amularentur.

IV. **C**ongregatio omnium Sanctorum in ciuitate Olomutiensi in Moravia ante Alexandrum VI. fuit inchoata, sicut superius diximus, cum de ipsa fundatione monasterij omnium Sanctorum verba faceremus. Hanc congregationem Alexander VI. titulo & privilegij nostrae Lateranensis congregationis suo diplomate donauit, quod ab egregio viro Domino Ludouico Sanctolino dictae congregationis Romae procuratore agente mihi ostensum legi. Habet aliqua monasteria, ex quibus tria solummodo propter nimiam distantiam locorum, & praesentium temporum difficultates ad meam notitiam deueniunt.

Primum est ipsum monasterium omnium Sanctorum Olomutiense, cuius Praepositus vtrius Pontificalibus, & habet locum & votum in Comitibus Generalibus statum Moraviae. Secundum Fulneense, Tertium Sternbergense praeter Langhronense dirutum ab Haereticis, sunt tamen nonnulla alia monasteria, vt ex quadam electione ab illis facta, cuius exemplum Romam fuit transmissum, vidi. Aliud de hac congregatione non noui.

CAPVT SEXAGESIMVM SEPTIMVM.

De Congregatione canonicorum Domini Sepulchri Ierosolymitana.

I. **H**ae congregatio circa annum Dom. 1110. in Ecclesia Domini Sepulchri Ierosolymitana, quae erat Patriarchalis sub pijsimo Principe Godofrido fuit instituta, siue potius, & verius restituta, nam ipsa Patriarchalis Ierosolymitana ab illius prima institutione fuit regularis, vt sup. hoc cod. lib. c. 41. ostensum est. Cum autem Christiani Duce Godofrido ciuitatem Ierosolymam de manibus Saracenorum eruisent, ipse Godofridus canonicos regulares, quos de partibus Occidentalibus secum adduxerat, cum religiosis monachis in Eccle. Dom. Sepulchri & templi Domini, & alijs supra memoratis autoritate Apostolica sibi facta collocauit, vt testantur D. Antoninus in 2 parte Hist. tit. 16. c. 12. §. 8. in fine, & Iacobus de Vitriaco supra allegatus, ex quibus Ecclesijs ipsa Patriarchalis non tantum fuit praecipua, & peculiare canonici ordinis collegium, verum etiam caput praecipuae congregationis complurium Ecclesiarum, & collegiorum eiusdem ordinis, quae Ecclesijs sunt collegia non solum in partibus Orientalibus, verum etiam in Europa, videlicet in Italia, Sicilia, Gallijs, & in Hispanijs olim erant constituta, in quibus, quae vel ex literis Apostolicis, vel ex Iacobo de Vitriaco, & alijs probatis autoribus expressari licuit, hic subiiciuntur.

Prima igitur Ecclesia, & caput totius congregationis, quae tota congregatio nomenclatur dicebatur, per canonicos Domini Sepulchri obtinebat, erat ipsa Patriarchalis Domini Sepulchri, cuius Prior cum ceteris canonicis Patriarchae eligebant, qui erat in loco Abbatis, de qua vide supra cap. 41.

2. S. Petri in ciuitate Ioppae, quae ciuitas non habebat Episcopum sed Ecclesia maior, quae S. Petri dicebatur, per canonicos Domini Sepulchri regeratur, ex Iacobo de Vitriaco in Hist. Orient. c. 58. & ex literis Celestini Papae II ad Petrum Praepositum Domini Sepulchri, quas statim reddidimus.

3. Ecclesia Domini Sepulchri in Ciuitate Aconensi, quam cum multis praecipuis, & decanibus eiusdem canonici donauerat nobilis vir Lambertus Hals.

4. Ecclesia S. Mariae de Numax in territorio ciuitatis Aconensis.

5. Ecclesia S. Mariae in ciuitate Tyro cum pertinentijs suis.

6. Ecclesia S. Sepulchri in monte peregrinorum pertinentijs suis.

7. Ecclesia S. Georgij in montanis Iudaeae pertinentijs suis.

8. Ecclesia S. Sepulchri in ciuitate Brundisina in Italia.

9. Ecclesia S. Sepulchri in Barleto, quod est oppidum in Apulia satis nobile.

10. Ecclesia in ciuitate Vconisina, quam donauit dedit Nicolaus Episcopus.

11. S. Sepulchri iuxta Irosi ciuitate in Aegypto.

12. S. Theodori Martyris prope ciuitatem Beneuentanam.

13. Ecclesia in pago Trendorf diocesis Constantiensis, cuius, & omnium supra dictarum dictis literis Celestini II mentio habetur.

14. Ecclesia S. Crucis prope ciuitatem Millanensem.

15. S. Andreae in ciuitate Ilatca in Regno Siciliae, de quibus vide quae adnotauimus supra cap. 29.

16. S. Sepulchri de Calatao, siue de Calatania in ciuitate Tyrasonensi prouincia Calabriae, de quo vide supra cap. 31.

17. S. Crucis Limpurgensis in confinibus quatuor ditionum transmanorum.

18. Herensalisensis vulgo Chanaj in diocesi Leodiensi.

19. Ruremundensis in Gelaria prope dictam ciuitatem.

20. Vdemensis in Cluua. Harum quatuor praecipuarum meminit Aubertus Mirrus in libello de

per octo de tribus congregationibus canonicorum regularium, aliud collegium refert Mauricium lib. 1. V. natorij cap. 9. quod dicit extare in Hayo oppido diocesis Leodiensis.

Quae super dicta omnes Ecclesiae vocabantur Abbaciae, excepta decima sexta, quae nunc in Abbacia est insignita, & aliae illarum essent sine dubio collegatae & conuentuales, licet de omnibus id mihi non couisset. Praefata vero ad veritatem praedictorum confirmandam, & praedictorum memoriam conseruandam, ipsas Ecclesias Papa II. literas subiicere, quarum hoc est exemplum acceptum ex Authentico, quod in Ecclesia Archiepiscopali Raennateni seruatur.

Celestinus Episcopus seruus seruorum Dei dilectis filiis Petro Priore, & fratribus S. Sepulchri Ierosolymitanis praesentibus, quibus futuris canonici substituentur in perpetuum. Si mansuetudo, & liberalitas sanctae Romanae Ecclesiae vniuersi Christianus debet oportuna solatia ministrare, multo magis hi, qui Regiam potestatem ducent, & Omnipotens Deo familiae non aduersus videntur, sed ipsam conuenit propensius impetiri. Quia igitur dilecti in Domino filij iuxta a Regelem & Anglism vniuersi decernunt, & in loco vbi steterunt pelus Domini, ad nos ante apud gloriosum Sepulchrum, in quo tribus corpora alter requiescit, & a sacrosancta loca, in quibus Redemptor mundi pro salute nostrae salutis, & Crucis ignominiam, vultu meritoque sustinuit, regulariter militat, maxime inueniunt, & gratia dignos esse censent, & proinde nos assiduis volumus conseruare. Vtriusque populi vobis debita benignitate accommodantes, ipsam sanctam Ecclesiam S. Sepulchri, in qua summo obsequio implesse passionem Dominicam, & vniuersam Crucis triumphum assidue a loca firmiter, nec non etiam personas vestras sub B. Petro, & vniuersis prolebus suscipimus, & praesentis scripturae communitas. Statuentes, vt quascunque possessiones quascunque bona eadem Ecclesia in praesentibus canonice possidet, quascunque etiam ab egrege memoria tua. Duce videlicet Godofrido, & vivente lege Baldano, veniisse quoque, & alijs Patriarchae eadem loca esse collata sunt, aut in posterum a Petro, vel alijs Dei fidelibus rationaliter conseruati, firma vobis, & illibata permaneat. In quibus praecipue duximus exprimentia vocabulo. Memoratum videlicet oblationum S. Sepulchri, & omnes oblationes Domini a crucis, nec non & omnes oblationes aliarum in Ecclesia Sancti Sepulchri existentium, siue Patriarchatum deo vobis rationaliter donec sine dolo, & ratione, & summo omnes ciuitatis Ierosolymae, exceptis duobus, Hospitali videlicet, & Episcopo S. Mariae Latinae, siue dono Duce Godofridi, & haec tunc Regi Baldano, & aliorum bonorum hominum vobis legitime concessa sunt, casusque quae ipsorum pertinentijs sunt, Sabaret, Casarab, Colaniam, Armatam, Ramatam, Bertelgel, Beisoi, Desiam cum pertinentijs suis, in territorio Ramensi Bera cum pertinentijs suis, in territorio Ramensi Bera

Ego Albericus Iloitenfis Epifcopus fubfcripfi.
Ego Stephanus Prantifinus Epifcopus fubfcripfi.
Ego Iuanus Tufculanus Epifcopus fubfcripfi.
Ego Gregorius Diaconus Cardinalis fanctorum Ser-
gij, & Bacchi fubfcripfi.
Ego Orco Diaconus Cardinalis S. Georgij ad Velum
aureum fubfcripfi.
Ego Oltavianus Diaconus Cardinalis S. Nicolai in
carcere Tulliano fubfcripfi.

Datum Laterani per manum Gerardi S. Romana
Ecclefia Presbyteri Cardinalis, ac Bibliothecarij 4. Idus
Ianuarij, indictione 7. Incarnationis Dominice M. C.
XL. IIII. Pontificatus vero Domini Celestini Papa II.
anno primo.

III. **C**eterum Ierofolyma iterum ab infidelibus
capta, & Patriarcha cum canonicis, aut in-
terfectis, aut loco exactis, tota congregatio fun-
ditus est euersa, præter vnicum monasteriū Ab-
batiale S. Sepulchri de Calatambio, quod nunc
etiam floret, & duo vel tria ex postremo loco nar-
ratis. Ecclesie dictæ congregationis in Italia, &
vltiori Sicilia constituta partim sunt commen-
date, partim militibus hospitalarijs S. Ioannis Ie-
rosolymitani vulgo Melitenfis vnita; quas an-
tea milites S. Sepulchri Ierofolymitani qui Pa-
triarchæ subiecebantur, obtinebant, verum & il-
li & canonici nunc ferè extincti.

Plura de hac congregatione Syluester Mau-
rolicus lib. sæpè allegato, contendens, aliam fuisse
à Lateranensi, quod illius canonici non albis
tunicis vt Lateranenses, sed nigris sub rochetto
vtrentur, super quo pallium nigrum crucibus
rubeis insignia Regni Ierofolymitani referentibus
signatum gestarent. Verum leuia hæc sunt;
nec ipsi Lateranenses, quod viderim, dixerunt,
congregationem Dominici Sepulchri eandem
fuisse cum illorum congregatione, sed ambas
eiusdem ordinis canonicorum regularium S. Au-
gustini, sola accidentaria differentia, non autem
essentia distinctas, vt cap. statim sequenti ex in-
stituto ostendemus.

CAPVT SEXAGESI- MVM OCTAVVM.

*Quod Canonici dictarum Con-
gregationum essentialiter sint
vnius & eiusdem Ordinis in-
ter se, & cum antiquis Ca-
nonicis à Beato Augustino,
& à sanctis Apostolis insti-
tutis.*

Vod supradictæ canonici
congregationes suis quæque
instituta, ac legibus, ac
habitu tum inter se, tum eti-
am ab antiquis canonicis per
Augustinum, & per S. A-
postolos instituta, & per
quodantenus videantur, visum est nonnullis ca-
nonicis dictarum congregationum non solum
essentia ab inuicem esse distinctos, verum etiam
ab antiquis clericis regularibus, præsertim cathe-
dralibus longè diuersos, quam sententiam præ-
ter nonnullos cap. secundo allegatos, probum
tem implicite Molanus lib. primo de canonicis,
& Ioannes Trullo Aragonensis, & S. Maria de
Columna Casarugustana regularis canonici
lib. primo de ordine canonicorum regularium
cap. vndecimo. Nam primus est concepit, ve-
res canonicos, præsertim cathedralium, commu-
nis vitæ institutum tenuisse, & sub certis regulis
intra claustra propè suas quosque Ecclesias
duxisse, atque ob eam causam canonicos regula-
res à Canone, qui est regula, non ab anno quo
ne, siue pensione, quam annuatim percipiunt,
sic denominatos; tamen dum illorum vna ratio-
nem explicandam aggreditur, in eam sententiam
ore rotundo, & quatuor pedibus descendit, in
qua semper sibi est constans, vt dixit, canonicos
illos suos regulares nullatenus vota emittisse
sive iurasse, & clericos per votorum emissionem
in monachos, & clericos, qui cum B. Augustino
tria vota profitebantur, omnes monachos fuisse,
atque vt semel dicamus, omnes clericos regula-
res, qui tria vota Religionis emittunt, esse veros
monachos, & distingui ab illis præter canonicos
regularibus in cathedralibus degentibus, sicut
monachi distinguuntur à canonicis regularibus
videatur idem autor lib. primo de canonicis cap.
11. 12. & duobus sequentibus, vnde alia plurima
eiusdem autoris loca interpretanda, in quibus
canonicis regularibus reformatis, siue profectis
perinde, atque de monachis, & sub nomine mo-
nachorum semper loquitur, vt antiquorum ca-
nonicorum laudes, & merita ad suos secularis
traducat. Alter vero scilicet Ioannes Trullo, est
libro citato capite decimo in gratiam nostræ La-
teranensis, & aliarum congregationum, cum
la scribere videatur contra illos, qui perperam
opinati sunt, veterem illum canonicorum regula-
rium ordinem in his rigidioribus congregationibus
non esse conseruatum, aut continuatum, sed
in alios novos ordines immutatum, tamen capite
vndecimo immediate sequenti in gratiam Ibero-
rum Hispanorum scribit, suos Hispanos, vt etiam
quosdam alios Galliarum, & aliarum partium
solum illud primarium Augustini institutum
colere, ac retinere, à predictarum congregatio-
num institutione longè alienum, & diuersum,
quod institutum longè diuersum esse ab illis.

con prædictarum congregationum, ex multis pro-
bat, sed præsertim ex habitu: & tandem conclu-
dit, canonicos dictarum congregationum ad mo-
nachorum, & fratrum formam transiisse, vt quidam
Historici de nostris Lateranensibus censuerunt
Vnam autem non ipsi Hispani, & aliarum pro-
uinciarum canonici à monachorum nomine, ve-
l instituti resistentes, in manifestam secularitatem
cepisse, si non solo nomine, recurrant, cum cano-
nicis ordinis, & tot collegiorum iactura, quæ in
dicta iubeat regula, ex regularibus seculari fi-
videntur.

At decipiuntur profectò hi autores, & cum
in fundamentis, tum etiam in assertionibus
suis veritatis plurimum aberrant: nam quod ait
Molanus, pericos canonicos regulares nunc pa-
rales sine in cathedralibus, siue etiam extra cathe-
dralibus in claustris, siue monasterijs degentes, tria
vota minime profecti soltos, est de quibusdam
veteribus id esse minime detrectauerim, vt fuerunt
Dionotius illi à Gerardo Magno instituti, & sunt
nunc Roma, quos Sacerdotes congregationis
Oratorij nuncupamus: tamen in vniuersum, &
vniuersis etiam acceptum falsum esse, præ-
terea, quæ supra hoc libro capite tertio, & libro
primo capite secundo, de votorum emissionem no-
tatum, ostenditur inductione facta per omnes
canonicos omnium prouinciarum, priusquam
essent in mundo congregationes reformatæ, quæ
nunc videntur, nam in primis certum est in Italia
canonicos Lateranenses, Lucenses, Perusinos,
Tiburnates, Eugubios, & alios innumeros a-
liarum cathedralium regulariter cum emissionem
votorum vixisse, cum dictæ Ecclesie ab illarum
institutione fuerint regulares, & consistit in illis
fuisse canonicos profectos, & consistit quo tem-
pore profecti deserunt, non autem consistit, quo
tempore professionem emittere ceperunt. Rur-
sus Alexander II. in capite præter trigesima secun-
da distinctione præcipit, canonicos regulares
ferre obedientiam, castitatem, & vitam com-
munitatem, sicut ante conseruauerant, quod non fa-
ceret, nisi illi professionem emisissent: sicut mo-
do Papa non potest præcipere canonicis nõ pro-
fessis vitam communem. Item Urbanus Papa in
cap. Mandamus, & cap. Statuimus decima nona
questione tertii præcipit, ne canonici post emis-
sam professionem transeant ad monachos, & hic
Pontifex fuit ante ortas ferè omnes congregationes
reformatas. Idem habes in Concilio Roma-
no sub Innocentio II. celebrato cap. 9. & 26. præ-
ter quod institutum vitæ communis, quod Au-
gustinus in Africam inuexit, ab Italis accepit, vt
supra dictum fuit: clerici verò per D. Augustinum
reformati vota emittent. De Hispanis idem
constat ex cap. obseruandum. 15. quæstione se-
cunda, quod est Canon Concilij Taraconensis
anno 520. celebrati, nam in eo Canone prohibe-
tur Sacerdotes, & clerici pro patrocinijs præsti-